

Nice girls don't get rich

Lois P. Frankel bij Boekerij:

Nice girls don't get the corner office

Nice girls don't speak up

Nice girls don't get rich

Lois P. Frankel

Nice girls don't get rich

Adviezen om financieel te groeien

ISBN 978-90-225-9560-2

ISBN 978-94-023-1882-1 (e-book)

NUR 320

Oorspronkelijke titel: *Nice Girls Don't Get Rich*

Vertaling: Jonas de Vries

Omslagontwerp: Balthazar Studio

Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2005 Lois P. Frankel, PhD

© 2022 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Dit boek is opgedragen aan elke vrouw die te hard werkt,
te weinig verdient en financieel nooit vooruit lijkt te
komen. Ik hoop dat je op deze bladzijden de moed
en wijsheid vindt die nodig zijn om de actie te
ondernemen die vereist is om een rijk leven
te leiden – hoe je dat ook wilt definiëren.*

Inhoud

Inleiding II

HOOFDSTUK 1 *Vrouwen en vermogen* 17

HOOFDSTUK 2 *Een beetje spelen* 39

1 Niet rijk willen worden, maar alleen overleven 41

2 Geen financieel doel stellen 44

3 Je nettowaarde niet kennen 47

4 Niet voor de winst spelen 51

5 Naar de pessimisten luisteren 53

6 Kunstmatige blokkades opwerpen 56

7 Het strategische en het tactische niet op elkaar afstemmen 60

8 In je comfortzone blijven 62

HOOFDSTUK 3 *Controle over je financiën krijgen* 67

9 Je financiële welzijn geen prioriteit maken 69

10 Ervoor kiezen om financieel analfabeet te blijven 72

11 Je kop in het zand steken 77

12 Niet aan je vermogen denken, maar aan je ego 80

13 Niet op je intuïtie vertrouwen 83

14 De verkeerde mensen vertrouwen 87

15 Gaan samenwonen zonder de financiën te bespreken 91

16 Je klaploper van een ex zijn verantwoordelijkheden laten ontlopen 94

- 17 Je eigen spullen vergeten 97
- 18 Je belangrijkste bezit vergeten: jezelf 100

HOOFDSTUK 4 *Je geld slim uitgeven* 103

- 19 Fikse schulden aangaan 106
- 20 Geld uitgeven als emotionele pijnstillers 109
- 21 Emotionele uitgaven doen III
- 22 Non-stop shoppen II5
- 23 Impulsaankopen doen II7
- 24 Shoppen uit schuldgevoel 120
- 25 Geld uitgeven om iets in te halen 123
- 26 Geen onderscheid kunnen maken tussen willen en nodig hebben 126
- 27 Toegeven aan druk uit je omgeving 129
- 28 Je allereerste echte salaris over de balk smijten 132
- 29 Geld uitgeven om geld te besparen 134
- 30 Geen onderzoek doen 137
- 31 Niet gebruikmaken van geldterugacties, loyaltyprogramma's, en spaarpunten 140
- 32 Je nieuwe auto niet op de juiste manier financieren 142

HOOFDSTUK 5 *Financiële basiskennis* 147

- 33 Niet budgetteren 149
- 34 Wel je rekeningen betalen, maar niet je geld beheren 152
- 35 Niet zorgen dat er genoeg geld op je rekening staat 155
- 36 Je bankafschriften negeren 158
- 37 Je belastingaangifte niet goed controleren 161
- 38 Negeren wat je níét uit geeft 163

HOOFDSTUK 6 *Sparen en beleggen voor de toekomst* 165

- 39 Geen beleggingen hebben op jouw naam 167
- 40 Verkregen vermogen verkeerd beheren 170
- 41 Risicomijdend zijn 172

- 42 Denken dat je niet genoeg geld hebt om te beleggen 175
- 43 Gevoel verwarren met beleggen 178
- 44 Wachten met een huis kopen 181
- 45 Sparen in plaats van beleggen 184
- 46 Analyseverlamming 187
- 47 Vertrouwen op staatssteun om je oude dag door te komen 189
- 48 Niet gebruikmaken van rente op rente voor je pensioen 192
- 49 'Goede' leningen snel aflossen 194
- 50 Geen financieel advies inwinnen 196
- 51 Geen plannen maken voor arbeidsongeschiktheid 200

HOOFDSTUK 7 *Het meeste uit je werk halen* 203

- 52 In een 'vrouwengetto' werken 205
- 53 Voor minder geld werken dan waar je recht op hebt 210
- 54 De extraatjes negeren 215
- 55 Niet vragen om restitutie van gemaakte onkosten 218
- 56 Je tijd gratis weggeven 221
- 57 Je tarieven of prijzen verlagen 224
- 58 Geen geld rekenen voor je diensten 227
- 59 Niet de kans grijpen om te reizen 230
- 60 Je vakantiedagen niet opmaken 232
- 61 Niet gebruikmaken van studievergoedingen en trainingsmogelijkheden 235
- 62 *Nice girls don't get the corner office* niet lezen 238

HOOFDSTUK 8 *Slim omgaan met je geld* 239

- 63 Niet onderhandelen 241
- 64 Geld lenen aan familie en vrienden 244
- 65 Je geld weggeven 247
- 66 Niet voor jezelf opkomen tijdens een scheiding 250
- 67 Te veel verzekeringen afsluiten 254

- 68 Niet optimaal gebruikmaken van aftrekposten 257
- 69 Je volwassen kinderen op te grote voet laten leven 259
- 70 De waarde van je bezit onderschatten of vergeten 261
- 71 Toegeven aan opdringerige verkopers 263
- 72 Schenkingen doen zonder na te denken 266
- 73 Een non-profit beginnen zonder je huiswerk te doen 269
- 74 Een stichting oprichten (want iedereen doet dat toch?)
zonder de feiten te kennen 271

HOOFDSTUK 9 *Appendix* 273

Dankwoord 283

Inleiding

Tot hun 18e hebben vrouwen zorgzame ouders nodig. Tussen hun 18e en 35e een mooi koppie. Tussen hun 35e en 55e een goed karakter. En daarna hebben ze vooral een hele hoop geld nodig.

SOPHIE TUCKER

Toen mijn redacteur en ik begonnen te brainstormen over een boek over de valkuilen waar vrouwen in trappen op weg naar financiële onafhankelijkheid en manieren om die te vermijden, had ik zo mijn bedenkingen. Er waren al zo veel boeken over hoe vrouwen hun financiële dromen konden waarmaken... Toen ik erover begon tegenover een journaliste van *The Wall Street Journal*, slaakte ze een zucht. 'Niet wéér zo'n boek over hoe je als vrouw moet onderhandelen!' En toen begon het me te dagen. Als er al zo veel boeken zijn over dat onderwerp, waarom leven er dan significant meer vrouwen dan mannen onder de armoedegrens? Waarom verdienen vrouwen van tussen de 45 en 54 jaar 28 procent minder dan mannen in dezelfde leeftijdsgroep? Waarom zijn vrouwen minder vermogend dan je redelijkerwijs zou mogen verwachten? En het allerbelangrijkste: hoe komt het dat vrouwen de goede adviezen in al die boeken vaak niet opvolgen?

Omdat de relatie van vrouwen met geld net zo ingewikkeld is als alle andere relaties die ze in het leven aangaan. En dat maakt *Nice girls don't get rich* anders dan andere boeken.

Dit is geen boek over financiële planning, het is een boek over financieel denken. Dit is een boek over hoe vrouwen, vastgeroest als ze zijn in ouderwetse sociale patronen en manieren van denken, een eigen methode moeten ontwikkelen om de rijkdom te vergaren die ze nodig hebben om een rijk leven te leiden, in elk denkbaar opzicht. En dat is niet omdat we maar 77 cent verdienen van elke dollar die de mannen beuren, en niet omdat we nooit een mooi kantoor toegewezen krijgen. Want dat zijn symptomen, geen oorzaken. Vrouwen verdienen minder dan mannen omdat ze hun hele leven lang – al vanaf zeer jonge leeftijd – tegenstrijdige boodschappen krijgen over hoe ze zich zouden moeten gedragen. Ook al lees je alle boeken over financiële planning die er maar te lezen zijn, als je het slappe koord moet bewandelen tussen het besef dat je je financiële situatie meer aandacht moet geven en de emotionele druk die je ervaart als je in de rol van verzorger, opvoeder én partner wordt gedrukt, dan is dat lastig. Maar een boek waarin financieel denken wordt gecombineerd met financieel plannen kan daarbij helpen, en dat is dan ook de reden dat ik besloot zo'n boek te gaan schrijven.

Toen mijn boek *Nice girls don't get the corner office* in de Amerikaanse bestsellerslijsten verscheen, zorgde de titel voor heel wat opgetrokken wenkbrauwen, ophef zelfs. De vraag die mij het vaakst werd gesteld – vooral door mannen, en meestal op sarcastische toon – was: 'Bedoel je eigenlijk te zeggen dat je niet succesvol kunt zijn als je lief bent?' Dan wist ik altijd meteen dat die persoon het boek niet had gelezen. Want als hij dat wel had gedaan, zou hij geweten hebben dat het zeker waar is dat vrouwen zich niet te lief – op het onderdanige af – moeten opstellen, maar dat het in de titel niet zozeer draait om 'nice' als wel om 'girls'. Want als vrouwen hun droombaan willen krijgen en behouden, of de middelen willen vergaren om financieel zelfstandig te zijn, vallen ze terug

in de rol die hun als kind al is aangeleerd, namelijk om zich altijd maar weg te cijferen, terwijl ze zich eigenlijk moeten opstellen als de intelligente, capabele vrouw die recht heeft op alles wat ze krijgt.

Samen met mijn collega dr. Pam Erhardt deed ik onderzoek naar de boodschappen die vrouwen als kind krijgen over geld en valkuilen die ze vervolgens tegenkomen op weg naar financiële onafhankelijkheid. Tot mijn verbazing bleek onze aanvankelijke hypothese – namelijk dat jonge meisjes heel andere boodschappen over geld krijgen dan jonge jongens – niet houdbaar. Sterker nog, het merendeel van de vrouwen met wie we spraken hadden de juiste boodschappen gekregen:

- ‘Zet wat geld opzij voor later.’
- ‘Geef niet meer uit dan je hebt.’
- ‘Zorg ervoor dat je niet afhankelijk bent van anderen.’
- ‘Zorg ervoor dat je inzicht hebt in je financiële situatie.’
- ‘Begin nu al te sparen voor je pensioen.’

Aan de andere kant kregen de meisjes ook boodschappen te horen die jongens nooit te horen kregen:

- ‘Je kunt altijd nog met een rijke man trouwen.’
- ‘Mannen hebben meer verstand van geld dan jij.’
- ‘Geluk is niet te koop.’
- ‘Over geld praten is ordinair.’
- ‘Als je vanbinnen maar rijk bent.’
- ‘Meisjes zijn nou eenmaal minder goed in rekenen.’

En dat maakt het verschil. In de afgelopen tientallen jaren hebben vrouwen steeds meer kansen gekregen. Hoewel het speelveld nog niet gelijk is, speelt de vrouw in ieder geval

mee, zij het dat ze meestal niet tot de bepalende spelers behoort. Maar wat er niet is veranderd, is datgene waarover ik heb geschreven in *Nice girls don't get the corner office*. Vrouwen worden weliswaar (mondjesmaat) toegelaten tot het old boys network, maar krijgen vervolgens te horen dat ze zich vooral niet moeten gedragen als hun mannelijke collega's, willen ze er niet meteen weer uit worden geknikkerd. Er wordt nog steeds van vrouwen verwacht dat ze zich minder assertief, minder direct en minder competitief opstellen dan mannen. Zelfs vrouwen die zijn opgegroeid in een ruimdenkend gezin, waarin ze te horen kregen dat ze alles kunnen worden wat ze maar wilden en net zo veel waard zijn als de jongetjes naast wie ze in het klaslokaal zitten, ontdekken dat er in de praktijk subtiele druk op hen wordt uitgeoefend om zich te conformeren naar wat wij in onze cultuur als 'normaal' vrouwelijk gedrag zijn gaan beschouwen.

Toen we honderden vrouwen van over de hele wereld hadden ondervraagd en talloze verhalen hadden opgeschreven, werd het ons meer dan duidelijk dat veel van de eigenschappen die vrouwen vrouwelijk maken dezelfde eigenschappen zijn die voorkomen dat vrouwen financieel onafhankelijk kunnen worden. In diverse opzichten zijn de grootste geschenken van vrouwen aan de maatschappij nou net die dingen die hun eigenbelang schaden. Zelf als ze niets te horen krijgen van hun ouders, worden jonge meisjes gebombardeed met boodschappen die de suggestie wekken dat hun welbevinden afhankelijk is van stereotiep gedrag zoals beleefd blijven, je stem niet verheffen, je schikken naar de ander, de lieve vrede bewaren en (soms) je zuurverdiende geld zo laten beheren dat niemand er aanstoot aan kan nemen. Als een vrouw haar eigen geld verdient of een grote som geld erft, verwacht men vaak dat ze naast onafhankelijk nog steeds moeder, liefdevolle echtgenote en mantelzorger voor hulp-

behoevende ouders blijft. Het is een rol die in het beste geval moeilijk en in het slechtste geval onmogelijk te vervullen is. Maar laat je daardoor niet uit het veld slaan. Ik heb aan deskundigen gevraagd hoe vrouwen hun financiële spierballen kunnen laten rollen, waarop ik talloze adviezen kreeg aan de hand waarvan jij een rijker leven kunt gaan leiden. Die adviezen, gecombineerd met mijn eigen onderzoek, observaties, ervaringen en tips, hebben ervoor gezorgd dat *Nice girls don't get rich* een praktische handleiding is geworden aan de hand waarvan jij een gezonde financiële basis kunt leggen.

Als ik een boek lees dat veel adviezen bevat, wil ik altijd de achtergrond van de schrijver weten. Ik ben geen vermogensbeheerder; eerder consultant, schrijver, leiderschapscoach en gecertificeerd therapeut. En dus, in de geest van financiële openheid, zal ik het goede voorbeeld geven. In ons gezin hadden we het zeker niet breed en mij werd – misschien net zoals voor jou geldt – de waarde van hard werken bijgebracht, zonder dat me geleerd werd hoe ik die kennis kon benutten voor een rijkere levensstijl. Maar doordat ik de verderop in dit boek gebruikte definitie van 'rijk' hanteerde en de vele tips toepaste, kan ik met recht (en met enige bescheidenheid) zeggen dat ik nu rijk ben. Ik bezit het geld dat ik nodig heb om mijn eigen beslissingen te kunnen nemen en zonder geldzorgen te kunnen leven. Met mijn huidige portfolio behoor ik tot de 5 procent rijkste Amerikaanse vrouwen. En met uitzondering van een erfenis van 25.000 dollar van mijn moeder heb ik dat geld allemaal zelf verdiend en ik beheer mijn bezit ook zelf, met hulp van een capabele vermogensbeheerder. Ik hoop dat je begrijpt dat ik dit niet schrijf om op te scheppen, maar om duidelijk te maken dat als ik het kan, jij het ook kunt.

Wat dit boek níét is, is een blauwdruk om rijk te worden. Het kan je wel helpen om zelf zo'n blauwdruk te maken. Ik

geloof dat je eerst moet begrijpen waarom je doet wat je doet voordat je iets aan je gedrag kunt veranderen. Het is mijn doel om je bewustzijn te vergroten, zodat je de vele tips meteen in de praktijk kunt toepassen. Net zoals je in een week tijd geen veertig kilo kunt afvallen, kun je niet van de ene op de andere dag vermogend worden. Gebruik het zelfassessment uit hoofdstuk 1 om te bepalen waar je financiële succes het meest door wordt tegengewerkt. Neem vervolgens twee of drie tips uit elk deel ter harte en probeer ze in je dagelijks leven toe te passen. En het belangrijkste: neem je voor om controle te krijgen over je financiële welzijn. Want zodra je dat doet, ben je al hard op weg om te krijgen waar je al zo hard voor hebt gewerkt en waar je gewoon recht op hebt.

Hoofdstuk 1

Vrouwen en vermogen

Vrouwen zijn inmiddels zo geheersenspoeld door de destructieve vrouwencultuur, waarin geld geassocieerd wordt met zonde, kwaadaardigheid en elke denkbare grofheid, dat er een heel boek voor nodig is om al die onbewuste angsten en potserlijke denkbelden die vrouwen krijgen zodra ze het woord 'geld' horen weg te nemen.

BETTY LEHAN HARRAGAN,
Games Mother Never Taught You

Vrouwen en geld. Wat een ingewikkelde relatie toch! We klagen dat we er niet genoeg van hebben. We sparen niet zo veel als zou moeten. En we vertrouwen te vaak op anderen om het voor ons te beheren. Ondanks het feit dat we in onze kindertijd de juiste boodschappen over het belang van financiële onafhankelijkheid krijgen, begaan we helaas best vaak vergissingen als we daadwerkelijk het vermogen moeten vergaren dat we nodig hebben om financieel onafhankelijk te worden. Waarom is dat zo? Omdat we in ons leven meerdere, vaak tegenstrijdige boodschappen krijgen. Aan de ene kant leren we over de waarde van geld en hoe je er verstandig mee moet omgaan. Aan de andere kant krijgen we – zowel impliciet als expliciet – te horen dat het net zo belangrijk is om inschikkelijk, zorgzaam en coöperatief te zijn, dat onze echte rol niet zozeer met geld te maken heeft als wel met relaties.

Vanwege deze dubbele boodschap raken meisjes minder

geïnteresseerd in rijkdom vergaren en zetten ze zich er minder voor in. Ze willen niet rijk worden. Ze zien zichzelf niet als rijk en grijpen minder mogelijkheden aan om rijk te worden. Dat heeft tot gevolg dat ze ook niet de juiste vaardigheden ontwikkelen om rijkdom te creëren. Als je rijk wilt worden, moet je twee dingen doen: financieel plannen en financieel denken. Vrouwen denken over het algemeen minder vaak in termen van geld, waardoor ze zich ook niet gedragen op een manier die hun veel geld kan opleveren. Het moment waarop je jezelf rijk noemt, wordt bepaald door je normen en waarden, je levensstijl en je risicotolerantie, en niet door ander-mans definitie, behoeften of verwachtingen. Rijk zijn betekent dat je in staat bent je leven uitbundig te kunnen leven, waarbij jij bepaalt wat 'uitbundig' precies inhoudt.

Ik besef dat je in verschillende opzichten een rijk leven kunt leiden, maar als ik in dit boek het woord 'rijk' gebruik, bedoel ik daarmee financiële rijkdom. De meeste mensen weten natuurlijk dat je ook rijk kunt zijn in de liefde, in je werk, in je gezin enzovoort. Daar heb je geen boek voor nodig. Maar rijk in financiële zin is iets anders. Het daadwerkelijke bedrag waarmee je jezelf als rijk zou beschouwen is iets wat alleen jij kunt bepalen. De meeste mensen zullen nooit zo rijk worden als degenen die in de jaarlijkse *Forbes*-lijst van de rijksten op aarde staan, maar toch kun je ernaar streven om rijker te worden dan je nu bent. Als ik dus in dit boek het woord 'rijk' gebruik, verwijs ik naar het vermogen om te leven zoals jij wilt, zonder financiële besognes.

In mijn gesprekken met vrouwen van over de hele wereld kreeg ik het gevoel dat ze het moeilijk vonden om over geld te praten, alsof 'rijk' een vies woord was. Als vrouwen geld hebben, denkt men al snel dat ze dat vooral te danken hebben aan een rijke echtgenoot, waarbij het niet uitmaakt of ze 25 of 55 jaar oud zijn. Als vrouw ben je minder gericht op manieren

om rijk te worden dan op manieren om het anderen naar de zin te maken.

Aangezien ook ik zo rolbevestigend ben opgevoed, was ik er in de eerste helft van mijn volwassen leven van overtuigd dat je niet én rijk kon zijn én het anderen naar de zin kon maken. Terwijl mijn twee broers aangemoedigd werden om te gaan studeren en een goedbetaalde baan na te streven, kreeg ik te horen dat ik beter zou gedijen in een dienende rol – bij voorkeur in het onderwijs, zodat ik 's zomers thuis kon blijven bij mijn hypothetische kinderen. Toen ik als tiener een bijbaantje had op de afdeling radiologie van een lokaal ziekenhuis, stelde mijn moeder (hoofdverpleegkundige in hetzelfde ziekenhuis) mijn jongere broers al voor aan artsen in het ziekenhuis en moedigde ze hen aan om ook dokter te worden. En hoewel ik bleef werken om mijn studie te bekostigen, ontdekte ik onlangs dat ze mijn broer had aangeboden om zijn studie betalen, mits dat een studie rechten was. Geen wonder dat mijn broers al op veel jongere leeftijd vermogender waren dan ik! Terwijl zij gericht waren op geld verdienen, hield ik me bezig met anderen.

Nice girls don't get rich – en dat komt vooral door de boodschappen die ze oppikken in hun jonge jaren:

- Geld is macht en de meeste meisjes wordt niet aangeleerd om macht na te streven; eerder om lief te zijn.
- Meisjes wordt aangeleerd om in de samenleving de rol van zorgverlener, opvoeder en partner te spelen.
- Omdat ze nou eenmaal kinderen baren en vaak ook de meeste zorgtaken krijgen toebedeeld, werken vrouwen vaak parttime, wat nadelig is voor hun salaris. Ze komen dan in de zogenoemde *mommy track* terecht: een loopbaantraject met maar weinig mogelijkheden tot groei en ontwikkeling.

- Vrouwen geven hun inkomen vaker uit aan kinderen en het huishouden, terwijl mannen hun geld beleggen.
- Vrouwen vragen minder vaak om salarisverhoging, extra-tjes of promotie omdat ze – ten onterechte – menen dat ze dat niet verdienen.

Moet ik doorgaan? Het is overduidelijk dat vrouwen niet rijk worden omdat we onszelf ten eerste niet als rijk kunnen zien, we ten tweede meer gericht zijn op de maatschappelijke rol die anderen ons toedichten en we ten derde niet de vaardigheden ontwikkelen die we nodig hebben om verstandige financiële beslissingen te kunnen nemen. Betekent dat dat we geen vermogen kunnen vergaren? Nee! Het betekent dat je krijgt waar je op richt, en dat het hoog tijd is dat je gaat richten op rijk worden. Net zoals het fraaie kantoor in mijn boek *Nice girls don't get the corner office* een metafoor was voor je professionele doelen verwezenlijken, is rijk worden een metafoor voor een zorgeloos leven. Het gaat niet om het saldo op je bankrekening, maar om onafhankelijkheid. En dat is niet haalbaar als je niet als een rijk iemand begint te denken en te handelen.

In die zin zou je een vrouw die haar eigen huis heeft afbetaald, werk doet dat ze leuk vindt en genoeg geld heeft om de rest van haar leven in alle comfort te kunnen doorbrengen 'rijk' kunnen noemen. Die vrouw is dan niet rijker of armer dan de vrouw die in een huis met een hypotheek van 500.000 dollar woont, 3 miljoen op de bank heeft staan, werkt om te kunnen reizen en zich geen zorgen hoeft te maken als ze morgen zou worden ontslagen. Op welk punt zou dat ook voor jou gelden? Stel je eens voor dat ook jij zo'n leven hebt. Als daar nog geen sprake van is, dan is dit boek voor jou.

Waarom ben jij nog niet rijk?

Ik heb vrouwen van over de hele wereld gevraagd waarom zij nog niet de hoeveelheid geld hebben die ze nodig hebben om een zorgeloos leventje te kunnen leiden. Ik vroeg hun specifiek om de volgende zin af te maken: ‘Ik zou nu rijk zijn geweest als...’ Ik had die zin zo geformuleerd dat ze juist die dingen zouden noemen die ze al vroeg in hun leven hadden genegeerd. Dit zijn enkele antwoorden die ik kreeg:

- ‘Als ik iets meer risico had genomen en mijn financiële planning niet steeds had uitgesteld.’ (een 63-jarige leidinggevende van Paramount Pictures)
- ‘Als ik het nut van een spaarrekening 36 jaar geleden iets meer op waarde zou hebben geschat.’ (een 50-jarige administratief medewerker)
- ‘Als ik niet de andere kant op had gekeken en in actie zou zijn gekomen toen ik financieel werd uitgebuit. Als ik het had aangedurfd om me iets professioneler op te stellen.’ (een 53-jarige professioneel dienstverlener)
- ‘Als ik gewoon iets assertiever zou zijn geweest.’ (een 48-jarige kunstenares)
- ‘Als ik het had aangedurfd om grote risico’s te nemen, wat ik niet deed, omdat ik aan mijn gezin en loopbaan dacht.’ (een 43-jarige accountant)
- ‘Als ik een iets simpeler leven had geleid en niet een groot huis met een hoge hypotheek had gekocht.’ (een 49-jarige manager bij Prudential Securities)
- ‘Als ik niet zo bang was geweest voor de beurs en tien jaar geleden al was gaan beleggen.’ (een 55-jarige grafisch ontwerper)
- ‘Als ik het meeste uit mezelf had gehaald, iets proactiever was geweest in het plannen van mijn toekomst en mijn

wensen en dromen niet in andermans handen had gelegd.’
(een 60-jarige makelaar)

- ‘Als ik als kind niet naar mijn vader had geluisterd, die zei dat ik genoeg zou erven voor een zorgeloos leventje.’ (een 60-jarige diversiteitsadviseur)
- ‘Als ik iemand in mijn omgeving had gehad die me had verteld dat ik rijk zou kunnen worden.’ (een 43-jarige tandartsassistente)
- ‘Als ik de dingen had gedaan die ik echt leuk vond.’ (een 43-jarige businessconsulente)

Als je jezelf in een van deze uitspraken herkent, ben je niet de enige. De redenen dat vrouwen niet zo rijk zijn als ze zouden willen, zijn net zo verschillend als de vrouwen zelf. Soms is het de boodschap die ze als kind meekregen. Andere keren de sociale druk, dat ‘vrouwen vooral mooi moeten zijn en zich niet met geldzaken moeten bezighouden’. En bijna altijd speelt mee dat vrouwen niet doen wat nodig is om rijk te worden. Voordat je rijk kunt worden – en je kúnt rijk worden – moet je weten wat je daarvan weerhoudt. Laten we dus beginnen met een zelfassessment.

Zelfassessment

Denk na over de volgende stellingen. Antwoord met ‘ja’ als ze jou of jouw gedrag (grotendeels) beschrijven en met ‘nee’ als ze niet of amper op jou van toepassing zijn.

- _____ 1. Ik heb een concreet financieel doel (een specifiek bedrag) waar ik naartoe werk.
- _____ 2. Ik heb in het verleden ten minste één seminar of workshop over beleggen of financiële planning gevolgd.

- _____ 3. Ik betaal elke maand mijn creditcardschuld af.
- _____ 4. Als ik rood sta, zorg ik ervoor dat dat aan het einde van de maand is aangevuld.
- _____ 5. Ik heb beleggingen op mijn eigen naam staan (of je nou getrouwd bent of samenwoont).
- _____ 6. Ik maak gebruik van spaarregelingen van mijn bedrijf. (Als je niet weet wat die regelingen zijn, antwoord dan met 'nee'.)
- _____ 7. Ik leen geen geld uit aan mensen van wie ik vermoed dat ze me niet zullen terugbetalen.
- _____ 8. Ik ken de hoogte van mijn vermogen of van dat van mijn familie.
- _____ 9. Ik heb een financieel plan voor als er iets ingrijpends zou gebeuren (ontslag, het verlies van een partner).
- _____ 10. Ik ga alleen shoppen als ik iets specifiek nodig heb.
- _____ 11. Ook al vul ik ze niet zelf in, ik neem mijn belastingaangiften goed door voordat ik ze indien.
- _____ 12. Naast mijn pensioenafdrachten zet ik geld opzij voor mijn oude dag. (Antwoord ook met 'ja' als je dat samen met je partner doet.)
- _____ 13. Ik heb er geen moeite mee om de tarieven te rekenen of het salaris te vragen waar ik recht op heb.
- _____ 14. Als ik het gevoel heb tekort te worden gedaan, kom ik voor mezelf op.
- _____ 15. Ik heb een plan om een rijk leven te kunnen leiden.
- _____ 16. Ik lees regelmatig kranten, tijdschriften of blogs over de nieuwste inzichten op het gebied van financiële planning.

- _____ 17. Ik heb nooit het gevoel dat ik een cadeau moet evenaren door iets van gelijke waarde terug te geven.
- _____ 18. Ik weet wat ik elke maand kan uitgeven en houd me daar ook aan.
- _____ 19. Ik neem weloverwogen risico's om de waarde van mijn financiële portfolio te maximaliseren. (Als je niet verantwoordelijk bent voor de beleggingen in het gezin, antwoord dan met 'nee'.)
- _____ 20. Ik maak winst op de producten en diensten die ik lever aan vrienden en familie.
- _____ 21. Aan het begin van elk nieuw jaar plan ik mijn donaties aan goede doelen.
- _____ 22. Ik speel het financiële spel om te winnen.
- _____ 23. Ik heb er geen moeite mee om huwelijkse voorwaarden af te sluiten om mijn bezit te beschermen (of dat heb ik al gedaan).
- _____ 24. Ik ga niet shoppen als ik me neerslachtig voel.
- _____ 25. Ik neem mijn uitgavepatroon regelmatig onder de loep.
- _____ 26. Als ik wat betreft mijn geld en beleggingen iets niet snap, dan stel ik vragen.
- _____ 27. Ik ben werkzaam in een bedrijfstak waarin hoge salarissen de norm zijn.
- _____ 28. Als ik geld uitleen aan familie of vrienden, maak ik duidelijk wanneer ik het terug wil hebben en onderneem actie als die deadline wordt gemist.
- _____ 29. Ik kijk voortdurend naar andere manieren om rijk te worden dan alleen met werken.
- _____ 30. Voordat ik ging trouwen of samenwonen, voerde ik gesprekken met mijn partner over hoe we onze financiën zouden regelen.